

PROTOKOLL

Saks.nr. 25/02663-10

Dato: 7., 12., 20., 26., 27. november, 1., 3. og 5. desember

Sted: Kommunenes Hus

Parter: KS og LO Kommune

Sak: Hovedavtalen pr. 1.1.2026

Til stede:

KS:

Hege Mygland, Ingrid Faller, Cathrine G. Walding, Karsten K. Langfeldt, Merethe Taang og Lars Engebretsen

LO:

Helene Skeibrok, Pål Skarsbak, Marianne Solberg, Jon Oddvar Holthe, Geir Grønnestad, Line Grenheim, Geir Ole Kanestrøm, Ingvild Hunsrød, Tarjei Leistad, Magnus Langstrand, Eirik Aarek, Malin Amundsen, Geir Ole Kanestrøm, Liv Else Kallhovd, Kai Nygård, Henriette Jevnaker, Line Beate Tollefsen og Mari Natvig Sandene

*****

KS og LO Kommune har etter forhandlinger blitt enige om et anbefalt forslag til ny Hovedavtale for perioden 1.1.2026-31.12.2029 slik det fremgår av vedlegg til denne protokoll.

Svarfrist: 12. januar 2026, kl. 12.00.

KS

LO

Hovedavtalen

1. januar 2026

KS

VEDLEGG TIL PROTOKOLL

Vedlegg til protokoll – 5. desember 2025, kl. 13.00.

Tekst som fjernes er markert med gjennomstrykning og ny tekst er markert med understrekning.
Øvrige bestemmelser videreføres uendret.

I HOVEDAVTALEN

Del A

§ 3 Varighet

(endret første ledd og nytt tredje ledd)

Hovedavtalen gjelder fra 01.01.~~2024~~2026 – 31.12.~~2025~~2029.

Hvis Hovedavtalen til den tid ikke er sagt opp av noen av partene med 3 – tre – måneders skriftlig varsel, er den fremdeles gjeldende 1 – ett – år om gangen med samme gjensidige oppsigelsesfrist.

KS og forhandlingssammenslutningene er enige om at det kan opptas forhandlinger om Hovedavtalen i annet avtaleår. Krav om eventuelle forhandlinger varsles med 3 – tre - måneders skriftlig varsel før 31.12.2027. Hvis KS eller en av forhandlingssammenslutningene krever forhandlinger, skal forhandlinger gjennomføres med alle forhandlingssammenslutningene.
Kommer partene ikke til enighet ved forhandlingene, gjelder Hovedavtalen ut avtaleperioden.

~~§ 4-6 Lokale forsøksordninger~~

(Bestemmelsen utgår fra 1.1.2026)

~~Forhandlinger skjer mellom den enkelte kommune/fylkeskommune/bedrift og den enkelte arbeidstakerorganisasjons eller forhandlingssammenslutnings lokale ledd.~~

~~Det kan inngås forsøksordninger lokalt som avviker fra sentral tariffavtale der alle de berørte parter er enige om dette. Slike forsøksordninger inngås i form av lokal særavtale. Særavtalen faller bort ved særavtaleperiodens utløp, med mindre partene blir enige om ny avtale innen utløpstidspunktet.~~

~~De sentrale parter skal informeres om inngåtte lokale forsøksordninger.~~

§ 4-76 Lønnsforhandlinger etter Hovedtariffavtalen kapittel 3, 4 og 5

(Endret nummerering)

§ 4-87 Forhandlinger om Hovedavtale, omfang og tariffavtaler for bedrifter *(Endret nummerering)*

§ 6-2 Lokal nemnd

(fjernet siste ledd)

~~Arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonens eller forhandlingssammenslutningens lokale ledd kan inngå avtale hvor voldgiftsformen pendelvoldgift er lokal tvisteløsningsmodell (gjelder tvister etter Hovedtariffavtalen for konkurranseutsatte bedrifter, kap. 3, pkt.3.2).~~

§ 7 Rettstvister

§ 7-2

(fjernet 2. ledd)

~~Inngås lokal særavtale etter § 4-6 og eventuell uenighet ikke løses ved lokale forhandlinger, løses tvisten ved bruk av lokal nemnd, jf. § 6-2.~~

Del B

§ 3-6 Tillitsvalgtopplæring

(Nytt femte og sjette ledd)

Tillitsvalgte har rett til opplæring som har betydning for deres funksjon som tillitsvalgt.

Forholdene skal legges til rette slik at det tas hensyn til arbeidstakerorganisasjonens/forhandlingssammenslutningens og den enkelte tillitsvalgtes behov for opplæring.

Ved slik opplæring gis det permisjon med hel eller delvis lønn. Med lønn menes i denne forbindelse ordinær lønn, faste årsbeløp og variable tillegg etter oppsatt turnusplan.

For hovedtillitsvalgt/fellestillitsvalgt gis permisjon med full lønn. ~~Med lønn menes i denne forbindelse ordinær lønn, faste årsbeløp og variable tillegg etter oppsatt turnusplan.~~

For tillitsvalgte innvilges som hovedregel permisjon med full lønn dersom opplæringen omhandler Hovedavtale, hovedtariffavtale, og tilknyttede særavtaler og lovbestemmelser.

For tillitsvalgtopplæring med innhold som i femte ledd og som faller på lovbestemt ukefridag (F1-dag), gis det erstatningsfridag.

Den tillitsvalgte har rett og plikt til å delta i den generelle opplæring som finner sted for vedkommendes yrkesgruppe i kommunen.

Del C

§ 3-4 Rett til permisjon

(Endret tredje ledd)

Tillitsvalgte har rett til opplæring som har betydning for deres funksjon som tillitsvalgt. Ved slik opplæring gis permisjon med hel eller delvis lønn. For hovedtillitsvalgt gis permisjon med full lønn. For tillitsvalgte innvilges som hovedregel permisjon med full lønn dersom opplæringen omhandler Hovedavtalen, hovedtariffavtale, og tilknyttede særavtaler og lovbestemmelser.

§ 3-1-3 Nærmere om drøftinger og informasjon

(Endret bokstav a)

a) Før bedriften treffer sine beslutninger i saker som angår arbeidstakernes sysselsetting og arbeidsforhold, skal de tillitsvalgte gis muligheter for å fremme sine synspunkter. I de tilfeller bedriftsledelsen ikke finner å kunne ta hensyn til de tillitsvalgtes anførsler, skal den grunngi sitt syn. Fra drøftingene skal det settes opp ~~protokoll~~ referat som undertegnes av begge parter.

II TIL PROTOKOLL

1. Hovedavtalen del A § 4-6 (Hovedavtalen 1.1.2024-31.12.2025) utgår fra 1.1.2026

For særavtaler inngått med hjemmel i Hovedavtalen del A § 4-6 gjelder følgende som overgangsordning:

- Lokale særavtaler inngått før 1.1.2026 opphører senest 31.12.2026, eller tidligere dersom dette er regulert i særavtalen.
- Lokale særavtaler med utløp før 31.12.2025 kan forlenges frem til 31.12.2026 for å sikre en forsvarlig avvikling lokalt.
- Lokale særavtaler som allerede er inngått og planlagt iverksatt i 2026 kan tre i kraft og gjelde frem til 31.12.2026 for å sikre en forsvarlig avvikling lokalt

Partene er i denne perioden enige om å ha dialog dersom det oppstår lokale utfordringer i forbindelse med avvikling av avtaler.

2. Oppdatering av Hovedavtaleveilederen

Hovedavtaleveilederen er et godt hjelpemiddel for de lokale partene til felles forståelse og god praktisering av sentrale bestemmelser i Hovedavtalen.

Partene er enige om at veilederen skal oppdateres med utgangspunkt i rapport fra sentralt partsarbeid Hovedavtalen 1.1.2024 – 31.12.2025. Det er også enighet om å presisere bestemmelsen om drøfting av tillitsvalgtordning, herunder struktur og frikjøp.

Dersom partene er enige, kan veilederen oppdateres på flere punkter.

Det nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe for dette arbeidet. Arbeidet skal være ferdig innen 01.07.2027.

3. Digital omstilling

Digitalisering og ny teknologi vil være med å løse kommunesektorens utfordringer framover. Dette vil kreve omstilling. Ved implementering og utvikling av digitale systemer som vil få betydning for ansattes arbeidssituasjon, skal arbeidsgiver på et tidligst mulig tidspunkt informere, drøfte og ta de tillitsvalgte med på råd.

4. Tillitsvalgtordningen

Tillitsvalgtordningen, herunder struktur og frikjøp utformes etter reelle drøftinger med de tillitsvalgte, jf. Hovedavtalen del B, § 3-3 a) og b). Drøftingene baseres blant annet på en oversikt over antall yrkesaktive medlemmer, sammensetning av medlemsmassen (kompleksitet, antall yrkesgrupper, arbeidstidsordninger mv.), tariffavtalenes omfang, geografisk spredning, lokal styrings- og organisasjonsstruktur, og andre lokale forhold som kommunesammenslåinger og interkommunalt samarbeid. På denne bakgrunn skal det tilstrebes enighet om behovet for antall tillitsvalgte og frikjøpsressurser og hvordan arbeidssituasjonen for tillitsvalgte i turnus kan tilpasses vervet. Tillitsvalgtordningen skriftliggjøres for den enkelte organisasjon og arbeidsgiver. Partene gjør oppmerksom på at behovet for ytterligere frikjøp, jf. Hovedavtalen del B § 3-3 j) skal vurderes i forbindelse med større omstillinger. Bestemmelsene i § 3-3 c) 1, 2 og 3 benyttes ved lokal uenighet, og anses som tvisteløsning.

5. Undervisningspersonalet

De sentrale parter er enige om at undervisningspersonalet har rett til å velge tillitsvalgt på arbeidsplassen etter drøftingsgrunnlaget i Hovedavtalen del B § 3-3 a) og b) når en arbeidstakerorganisasjon har flere enn ett medlem på arbeidsplassen, jf. Hovedavtalen del B § 2-2.

6. Partssamarbeid og kommunestruktur

Partene er enige om at organisasjoner fra alle forhandlingssammenslutningene som er berørt, som hovedregel skal være representert i administrative partssammensatte arbeidsgrupper/ad hoc grupper, jf. Hovedavtalen del B § 1-3. Disse representantene har ansvar for å informere og koordinere eventuelle innspill fra andre organisasjoner innen samme forhandlingssammenslutning.

7. Redaksjonsutvalg

Det nedsettes et utvalg som redaksjonelt gjennomgår Hovedavtalen før publisering og trykking.